

„Slovenski Narod“ pred pol stoletjem

3. februarja 1893:

»Stavbena dela za novo deželno bolnico za sv. Petra vojašnico, na knezoškoftijskih posestvih se bodo koncem tega meseca go-tova po začetku marca t. l. razpisala, ker deželni stavbeni urad neumorno deluje v tej zadevi. Tu bode za naše obrtnike, katere primanjkuje dela, zopet prilika kaj zaslužiti in dati dela mnogim delavcem.«

3. februarja 1893:

»Koler na Nemškem. Navliz hudi zimi pojavila se je kolera v mestu Halle. Zbolelo je 28 osoob, od katerih jih je umrlo 13.«

6. februarja 1893:

»Zima. Februarji, ki je nastopil z mehkim, nekako južnim vremenom, je hitro spremeni lice in hoče menda delati konkurenco izredno mrzljemu januarju. Počelo je zopet prav pošteno mrzlo in če pojde tako naprej, utegnejo prav imeti vremenski preroki, ki obetajo za dan 10. t. m izredno hud mraz. Od 1. 1848 ni bilo tako intenzivnega trajnega mraza, kakor je bil letoski januarji in od 1. 1775, torej celih 118 let bilo je le pet zimskih mesecev, ki so bili enako mrzli. Danes imeli smo oblačen, neprijeten in mrzel dan in je vsled zmernenih curkov otajane ga snega iz prejšnjih dñih deloma nevarno hoditi po nekaterih ulicah.«

7. februarja 1893:

»Zaradi groznega dogodka zaprli so tri švedske mornarje. Kakor priovedujejo sami, poškodovali so hudi viharji njih lađo »Theklu«, ki je jadrala iz Philadelphia v Havre koncem decembra minulega leta. Nekoliko se jih je rešilo na čolnu, drugi čolni pa so se potopili. Na poskodovanem brodu ostalo je devet mož, ki so se rešili na jambore, ker je bila ostala ladja vsa polna vode. Brez živeža prebili so najhude od 22. decembra do 7. januarja, tako da je iz blaznosti poskakalo pet mornarjev v morje. Jedina hrana jim je bila rosa, ki je padala na jambore. Dne 7. januarja zapazila je mimojadrača danska ladija zapuščene ter rešila nesrečne, ki so bili že na pol zblaznili. Jedne morali so odvesti takoj v bolnico. O ostalih mornarjih, ki so se rešili v čolnu, se ni poizvedelo ničesar. Gotovo so se vsi potopili.«

DNEVNE VESTI

— Zlata svetinja junaško padlemu marjoru. Zlata svetinja je bila podveljena v spomin majorju Gino Valentiniu iz Muccie pri Maceratu, ki je pripadal 140 pehotnemu polku. Pokojnik je bil vojni protstovalec. Na čelu svojih vojakov je večkrat zaporedoma navalil na vztrajno napadajočega sovražnika. Ob napadu z golum orožjem se je vzpel na vrh sovražnikove postojanke, pa ga je hip zatem zadela smrtonosna sovražnikova svinčenka. Sveti svetinja je bila v sklepni kolajno pa so prejeli pokojni: Ahil Meneghini iz Genove, izbrani topničar Anton Brunati iz Verana pri Milanu, ki je bil uvrščen v 41. pehotnem polku, pešec Bacchis Giovambattista iz Silique pri Cagliariju, ki je služil pri 42. pehotnem polku, pešec Ivan Brun iz Badie Calavene pri Veroni, ki je pripadal 231. pehotnemu polku, pešec Mario Farsagliese iz Lavagne pri Genovi, ki je bil pri 41. pehotnem polku.

— Odlikovanje italijanskim delavcem v Nemčiji. V prostorih deželnega delovnega urada v Draždanih je bilo izročeno v načrnosti narodno socialističnih predstnikov odlikovanje vojnega križa za zasluge sedmim italijanskim delavcem ter sindikalnim dirigentom. Omenjeni križec so prejeli Josip Venturi, Trivini Bellini, dr. Ferruccio Amri, Angel Galazzi, Cumberto Meneghini, Filii Lisi ter Henrik Mestrini. V govorih, ki so bili izrečeni, je bila podprtana pomembna pomoč, ki jo nudijo italijanski delavci v nemški vojni industriji.

— Junaško padli legionaristi častniki. Na čelu Črnih srca »Volkljek« je padel na vzhodnem bojišču konzul Gracijan Sardu. Junaško smrt so našli na čelu svojih oddelkov Črnih srca prvi senior Masper, prvi senior Ferruccio Bonapace ter konzul Secondo Meneghetti. Na afriškem bojišču pa sta žrtvovala svoje življenje prvi senior D'Elia ter konzul Franco Clementi.

— Argentinski in ogrski diplomatski predstavniki v papeževi avdijenciji. Papež Pij XII. je sprejel v zasebno avdijenco dr. Jorga Maksu Rodhe, prvega tajnika argentinskega poslanštva v Vatikanu. Ter njegovo soprogo, nadalje prvoga tajnika ogrskega poslanštva v Vatikanu Srečka de Parcheria ter njegovo soprogo. Oba diplomatska predstavniki zapuščata svoje dosedanje mesto, ker sta bila premeščena.

— Odlikovanje italijanski novinar. Italijanski novinar-porčnik dr. Lino Pellegrini, posebni vojni poročevalce dnevnika »Popolo d'Italia« na egejskem, ukrajinskem in severnem področju, je bil odlikovan z vojnim križem za vojaške zasluge, ker se je prostovoljno udeležil raznih vojnih poletov, na katerih je zbral obilo zanimivega gradiva za svoja poročila.

— Dodelitev počasnike žice. Korporacijski minister je objavil posebne navodila, ki se tičajo dodelitve in razdelitve počasnike žice (za oporo vinskih trtam, sadnemu drevo in tobačnem rastlinam) vsem v postev prihajajočim kmetskim gospodarstvom za leto 1942-3. Pokrajinske poljedelske zveze bodo pokrite za razdelitev omenjene žice.

— Bernardinec je rešil mornarja. 22letni mornar Karol Perbellini ima krasnega bernardince po imenu Buchy. Te dni pa se je zrasteł mornar ob viharju zunaj na morju in se je boril z vzbuzkanim morskim valovi. Toda bernardinec je zaplavil za svojim gospodarjem. Dva dni in dve noči je bil pri njem ter hotel v vztrajnim lajanjem opozoril Perbellinjeve stanovske tovarišice na nevarnost, v kateri se je znašel njegov gospodar. Končno je le vzbudil pozornost ostalih mornarjev, ki so odpeljali s posebnim čolnom v določeno smer, kjer so našli Perbellinje, ki je vsega upenhanega ter »čepanega. V zadnjem trenutku so ga rešili. Prepeljali so ga v gen vlogo bolnišnega kamorje, ki je sledil svojemu »gospodarju tudi zvesti bernardinec, ki se je ganil iz bližnje gospodarjev bolniških postelj. Tudi ni tako dolgo zavžil nobene hrane, dokler se ni Perbellini spet osvetil in mu sam ponudil jedi.

8. februarja 1893:

»Ameriški Slovence. Po mnogih neprilikah na novo zopet izhajajoči »Ameriški Slovenec«, ki se je lansko leto preselil iz Cikaga v Tower in tam v mesecu marcu začel rometi moj slovenske rojake v Ameriki, praznoval je koncem minulega leta s svojo 52. številko prvo občetno.«

10. februarja 1893:

»Zgradba nove bolnice v Ljubljani. Se ta mesec se bodo razpisala dela za novo deželno bolnico, ki se bodo gradili na zemljišču, katera je kupil deželni odbor za St. Petersko cerkvijo za vsoto 28.500 lrd načrte za novo bolnico, ki bodo zgrajena v paviljonskem slogu, izdelal je arhitekt Waldman iz Zagreba, ki je znani specijalist za bolnišnice zgrADBne in je že mnogo bolnic dovršil na splošno zadovoljnost. Stroški nove bolnice presegali bodo 400.000 lrd., ako se uvede tudi centralna kurjava in električna razsvetljiva. Ko se dogradi nova bolnica, bodo se mesto odcepalo na prostor, kjer sta zdaj stara bolnica in veliki proti Dunajski cesti z dolgim zidom zagrajeni bolniški vrt.«

14. februarja 1893:

»Nesreča pri zgradbi Dolenske železnice. Minuli teden ponesrečila sta dva delavca pri zgradbi železnice v prerovi pri Smarjah. Vrtala sta kako dva metra visoko skalo, ki se je prekla v padla na oba delavca. Jeden je bil takoj mrtev, ker mu je zdrobilo spodnji život in zlomilo več reber. Drugi bil je le malo pošodovan in so ga prevedli v bolnico v Ljubljani.«

11. februarja 1893:

»Izzeljevanje v Braziliju. Ker se odpelje v kratkem zadnja lalija z izseljenci v Brazilijo iz Genove, bil je dan na obeh mariških kolodvorih tak naval ljudi, da so moralni posredovati vojaki. Bilo je videti, kot da sta kolodvora v obsežnem stanju. S predvzerašnjim brzovlakom hotelo se je odpeljal nad sto robljin. Oblastva so razpisala darila za tiste, ki jih objavijo sleparje, kateri vabijo ljudstvo, da se izseljuje.«

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

KINO SLOGA — TELEFON 27-30
Veliko delo ljubezni in moči, ki bo globoko ganilo vaše srce, se izraža filmu

Jumaki oceania
Ilse Werner, H. Wilk, E. Engelmann
Predstave od 14.30 ura dalje
Konec ob 20.15 uri

KINO UNION — TELEFON 22-21
Filmsko delo iz modernega življenja

Zapeljivka

V glavnih vlogah: Adriano Rimoldi, Dina Sassoli, Carlo Romano in drugi
Predstave: ob delavnikih ob 16. in 18.15 uri; ob nedeljah in praznikih ob 10.30. 14.30. 16.30 in 18.30 ur

KINO MATICA — TELEFON 22-41
Dnevno dvojni program!

Ob 14.30 napeta detektivska zgoda
Pustolovci
Camilla Horn, Ita Rina, Ivan Petrović

Ob 16.30 in 18.30 na splošno želeno ponovitev krasnega glasbenega filma

Ciganska ljubezen
Madelaine Sologne, Jean Galland

et z največjim uspehom skladatelj L. M. Skerjanec. Koncert bo 1. marca ob pol 7 uri zvezcer v veliki unionski dvorani in so vstopnice že razprodane.

— Poziv uslužbenemu gostinske stroki! Sindikat delojemalcev gostinske stroke poriča, da je prejet doatne živilske nakaznine za ono osebje, kje se je v preteklem tednu v to svrhu na sindikatu prjavilo. Karte lahko vsak interesent osebni dvigne sicer v četrtek 25. v petek 26. in v soboto 27. februarja med uradnimi urami indikata od 9 do 11 na sedežu sindikata Mikišičeva cesta 22, soba štev. 14 v 1. nadstropju. Vsak mora pristati s seboj svojim kartom, nazaknalo za mesec februarja, da bo mogočno pridobiti dodatne karte gotovo dvigajoči v teku na vedenih dñih, ker jim sicer za mesec februarja ne bodo vstopnice razprodane.

— Počitki v Ljubljani prosi svoje člane, ki so poravnali članarinu za 1943, da predlože svoje članske izkaznice pri g. Ivanu Bogataju na Kongresnem trgu v svrhu obnovitve Obenem naj mu izroči tudi tri svoje fotografije za evidentacijo, ki se bodo potrebovale za

— Počitki v Ljubljani prosi svoje člane, ki so poravnali članarinu za 1943, da predlože svoje članske izkaznice pri g. Ivanu Bogataju na Kongresnem trgu v svrhu obnovitve Obenem naj mu izroči tudi tri svoje fotografije za evidentacijo, ki se bodo potrebovale za

— Počitki v Ljubljani prosi svoje člane, ki so poravnali članarinu za 1943, da predlože svoje članske izkaznice pri g. Ivanu Bogataju na Kongresnem trgu v svrhu obnovitve Obenem naj mu izroči tudi tri svoje fotografije za evidentacijo, ki se bodo potrebovale za

— Počitki v Ljubljani prosi svoje člane, ki so poravnali članarinu za 1943, da predlože svoje članske izkaznice pri g. Ivanu Bogataju na Kongresnem trgu v svrhu obnovitve Obenem naj mu izroči tudi tri svoje fotografije za evidentacijo, ki se bodo potrebovale za

— Počitki v Ljubljani prosi svoje člane, ki so poravnali članarinu za 1943, da predlože svoje članske izkaznice pri g. Ivanu Bogataju na Kongresnem trgu v svrhu obnovitve Obenem naj mu izroči tudi tri svoje fotografije za evidentacijo, ki se bodo potrebovale za

— Počitki v Ljubljani prosi svoje člane, ki so poravnali članarinu za 1943, da predlože svoje članske izkaznice pri g. Ivanu Bogataju na Kongresnem trgu v svrhu obnovitve Obenem naj mu izroči tudi tri svoje fotografije za evidentacijo, ki se bodo potrebovale za

— Počitki v Ljubljani prosi svoje člane, ki so poravnali članarinu za 1943, da predlože svoje članske izkaznice pri g. Ivanu Bogataju na Kongresnem trgu v svrhu obnovitve Obenem naj mu izroči tudi tri svoje fotografije za evidentacijo, ki se bodo potrebovale za

— Počitki v Ljubljani prosi svoje člane, ki so poravnali članarinu za 1943, da predlože svoje članske izkaznice pri g. Ivanu Bogataju na Kongresnem trgu v svrhu obnovitve Obenem naj mu izroči tudi tri svoje fotografije za evidentacijo, ki se bodo potrebovale za

— Počitki v Ljubljani prosi svoje člane, ki so poravnali članarinu za 1943, da predlože svoje članske izkaznice pri g. Ivanu Bogataju na Kongresnem trgu v svrhu obnovitve Obenem naj mu izroči tudi tri svoje fotografije za evidentacijo, ki se bodo potrebovale za

— Počitki v Ljubljani prosi svoje člane, ki so poravnali članarinu za 1943, da predlože svoje članske izkaznice pri g. Ivanu Bogataju na Kongresnem trgu v svrhu obnovitve Obenem naj mu izroči tudi tri svoje fotografije za evidentacijo, ki se bodo potrebovale za

— Počitki v Ljubljani prosi svoje člane, ki so poravnali članarinu za 1943, da predlože svoje članske izkaznice pri g. Ivanu Bogataju na Kongresnem trgu v svrhu obnovitve Obenem naj mu izroči tudi tri svoje fotografije za evidentacijo, ki se bodo potrebovale za

— Počitki v Ljubljani prosi svoje člane, ki so poravnali članarinu za 1943, da predlože svoje članske izkaznice pri g. Ivanu Bogataju na Kongresnem trgu v svrhu obnovitve Obenem naj mu izroči tudi tri svoje fotografije za evidentacijo, ki se bodo potrebovale za

— Počitki v Ljubljani prosi svoje člane, ki so poravnali članarinu za 1943, da predlože svoje članske izkaznice pri g. Ivanu Bogataju na Kongresnem trgu v svrhu obnovitve Obenem naj mu izroči tudi tri svoje fotografije za evidentacijo, ki se bodo potrebovale za

— Počitki v Ljubljani prosi svoje člane, ki so poravnali članarinu za 1943, da predlože svoje članske izkaznice pri g. Ivanu Bogataju na Kongresnem trgu v svrhu obnovitve Obenem naj mu izroči tudi tri svoje fotografije za evidentacijo, ki se bodo potrebovale za

— Počitki v Ljubljani prosi svoje člane, ki so poravnali članarinu za 1943, da predlože svoje članske izkaznice pri g. Ivanu Bogataju na Kongresnem trgu v svrhu obnovitve Obenem naj mu izroči tudi tri svoje fotografije za evidentacijo, ki se bodo potrebovale za

— Počitki v Ljubljani prosi svoje člane, ki so poravnali članarinu za 1943, da predlože svoje članske izkaznice pri g. Ivanu Bogataju na Kongresnem trgu v svrhu obnovitve Obenem naj mu izroči tudi tri svoje fotografije za evidentacijo, ki se bodo potrebovale za

— Počitki v Ljubljani prosi svoje člane, ki so poravnali članarinu za 1943, da predlože svoje članske izkaznice pri g. Ivanu Bogataju na Kongresnem trgu v svrhu obnovitve Obenem naj mu izroči tudi tri svoje fotografije za evidentacijo, ki se bodo potrebovale za

— Počitki v Ljubljani prosi svoje člane, ki so poravnali članarinu za 1943, da predlože svoje članske izkaznice pri g. Ivanu Bogataju na Kongresnem trgu v svrhu obnovitve Obenem naj mu izroči tudi tri svoje fotografije za evidentacijo, ki se bodo potrebovale za

— Počitki v Ljubljani prosi svoje člane, ki so poravnali članarinu za 1943, da predlože svoje članske izkaznice pri g. Ivanu Bogataju na Kongresnem trgu v svrhu obnovitve Obenem naj mu izroči tudi tri svoje fotografije za evidentacijo, ki se bodo potrebovale za

— Počitki v Ljubljani prosi svoje člane, ki so poravnali članarinu za 1943, da predlože svoje članske izkaznice pri g. Ivanu Bogataju na Kongresnem trgu v svrhu obnovitve Obenem naj mu izroči tudi tri svoje fotografije za evidentacijo, ki se bodo potrebovale za

— Počitki v Ljubljani prosi svoje člane, ki so poravnali članarinu za 1943, da predlože svoje članske izkaznice pri g. Ivanu Bogataju na Kongresnem trgu v svrhu obnovitve Obenem naj mu izroči tudi tri svoje fotografije za evidentacijo, ki se bodo potrebovale za

Kako je z dolenskим kmetijstvom?

Dolenjsko kmetijstvo nikakor ni tako zaostalo kakor nekateri sodijo — Povprečni pridelek v novomeškem okraju je večji kakor marsikje druge

Ljubljana, 25. februarja

Nedavno smo navedli nekaj števil o povprečnem pridelekju na našem krajih po članku inž. S. Goriupu v »Kmetovalcu«, že iz tistih številk je razvidno, da dolensko kmetijstvo ne zaostaja za drugimi krajmi. Tako n. pr. v novomeškem okraju pridelek je na hektar precej več, približno 10 ha v Ljubljanskem, 8 zmanj ha v novomeškem okraju, temveč več kakor v logarskem, Črnomeljskem in novomeškem okraju v tem pогledu prednjaci. Sledi novomeški okraj pridelek na hektar precej več, zmanj kakor drugi okraji. Ljubljanske pokrajine

Kmetijska sestava novomeškega okraja

Za kmetijstvo Ljubljanske pokrajine ima novomeški okraj načinjajoči pomen. Zakaj? Zato, ker je kmetijstvo tu najnaprednejše. Nekateri ne ocerjujejo ugodno dolensko kmetijstva, ker ga pač dobro ne poznavajo. Poslošujejo slabe rezumere v nekaterih zgodnjih krajih. V resnici je pa tudi na Dolenjskem precej naprednih kmetov, kar nam dokazujejo v vprečni pridelek; ne smemo pripisovati večega povprečnega prideodka v novomeškem okraju le rodotvorni zemlji. V novomeškem okraju je le malo industrije, zato je v pravem pогmenu besedil kmetijski v kmetijstvu. Površina okraja znaša 939 km². Kmetijstvo preživlja tri četrtine prebivalstva. Največja površina so zavzemali gozdovi, skoraj 46% ali 43.155 hektarov. Na drugem mestu pa površini so rizije, ki obsegajo 20.14% celotne površine ali 18.913 ha. Najmanj je vrtov, le 116 ha. Tudi vinogradov na posebno mnogo v primeri z njivami in gozbovi, le 771 ha (0.82%). Precej pa vsebuje travnik (11.764 ha) in pašniki (10.690 ha).

Kaj prideleujejo

V dolenskih okrajih se kmetije niso nujno spesializirale, da bi prideleovali posamezne prideleke po načetu za trgovino. Upoštevati je treba sicer vinogradništvo, vendar je tudi dolenski vinogradnik prejšnje čase prideleoval vino predvsem za domače potrebe. V pravem pогmenu besedil dolensko kmetijstvo za čase, ko je moral kmet tekmovali s svojimi prideleki na tržiščih, če je hotel uspešno gospodariti, ni bilo umno. Zato so pa tudi prideleovali nekateri prideleki, ki so jih v drugih okrajih pri umnenem obdelovanju zemlje opustili. Premaio je bilo razvito zelenjačarstvo, da je mala Dolenska uvažati zelenjavno iz Ljubljane. Za večji razvoj zelenjadarstva bi bili nedvomno ugodni pogoji v okolici Novega mesta, saj bi zelenjadarji lahko prodali precej svojih pridelekov že v samem Novem mestu. Na njivah v novomeškem okraju so prideleovali mnogo živinske krme na škodo drugih pridelekov, pač zaradi precej razvite živinoreje. Travnik rizo dajali dovolj dobrke krme, kar je treba menda pripisovati za stalemu travništvu. Polja so pa dajala tudi precej pšenice, ki jo je treba pristejeti med glavne prideleke v novomeškem okraju; pšenica je bila na prvem mestu med poljskimi prideleki po obdelani površini. Prideleovali so jo na površini 3618 ha. Prideleovali se pa tudi precej koruze, ki je bila v nekaterih drugih okrajih pri nas skoraj neznana. Tudi v ljubljanski okolini so prejšnje čase prideleovali koruzo v glavnem le za zeleno krmo. Nekateri kmetje, ki so prideleovali k ruzu za krmo, niso prideleovali dovolj koruze niti za semen. V novomeškem okraju so pa že prejšnje čase prideleovali precej koruze, kar nekateri pripisujejo toplojemu v bolj suhemu pогmeniju, češ, koruza se v ljubljanski okolini ne obnese, ker je prehlađeno in preveč deževno. Površina s koruzo posejanih njiv je značala v novomeškem okraju 248 ha. Krompir je zavzemal celo manj prostora; prideleovali so ga na površini 2434 ha. Svede je treba upoštevati, da se je površina za posamezne prideleke vedno malo spremnila, vendar lahko rečemo, da sta zavzemala koruza in krompir približno enako površino. Za pеnico v koruzo med žitji je sledil lečenje po obdelani površini (1505 ha). Sorazmerno malo so prideleovali rizi, le pa 678 ha, še manj soržice (528 ha). Kot znake zaostosti so videli strokovniki v tem, da so na Dolenskem še prideleovali lan. V novomeškem okraju lan ni zavzemal mnogo obdelane zemlje, le 141 ha.

Povprečni pridelek velik

Povprečna pridelek v naših kmetijskih pokrajinalih ne smemo presojati po povprečnem pridelekju v drugih državah temveč predvsem po razliki med posameznimi našimi okraji. Glede na povprečni pridelek z intenzivnim obdelovanjem zemlje v drugih državah v novomeškem okraju niso pridelevali mnogo; če se pa oziram na to koliko so v istem času pridelevali v sosednih okrajih ter na področju bivše dravске banovine, sprevidimo, da so Dolenci v marsičem

prednjačili. Tako je znašal povprečni pridelek pšenice na ozemlju bivše dravске banovine le 9.1 q na hektar, v novomeškem okraju pa 12.6 q. Mnogo večji je bil v novomeškem okraju tudi pridelek koruze, saj je znašal 20.25 q na ha, a v biv. drav. banovini le 13 stotov. Ječmerja so pridelevali v novomeškem okraju 12.9 q na ha (v biv. drav. banovini 9.7 q) ovsja 11.42 (9), rizi 7.62 (9.2), krompirja 80.71 (66.7), soržice 13.3 (10.1), prosa 14.55 (9.2), zelja 121.74 (77.3) itd. Vidimo, da je bil malo manjši le pridelek rizi, medtem ko so drugi prideleki v spl. štemeljih prezgledani donos v drugih krajih. Tako so Dolenci pridelevali mnogo več krompirja, žita sploh, razen rizi in proso. To nukakor ne gre le na račun rizov tneje zemlje, temveč je zaslužna znanja in marljivosti obdelovalcev zemlje.

Zakaj ni sadjarstvo bolj uspevalo

Tudi sadjarstvo je že dobro razvito v posameznih dolenskih krajih, kjer so se mureso pогstili. Sicer pa dolenski kmet v splešnem doslej ni prispovedal posebnega pomena sadjarstvu. Ta stroka pač ni imela še tradicije. Šele pod vplivom naprednih gospodarskih ustanov, posameznih naprednih kmetov in zlasti kmetijske šole se je sadjarstvo začelo srieti bolje. Doslej je pa dolenski kmet se skoraj povsod gledal na sadjarstvo kot na postranko strok; dresire mu je dača dole postranski pridelek kot nekakšen priboljšek. Za umno sadjarstvo kmet tudi ni mogel imeti v posrednem razumevanju ker se pač ni ogreval za to, da bi kaj žrtvoval, saj ni mogel prodati pridelek. Dolenski sadje je pa slovno slab v denar prav zaradi tega, ker je bil slabster in mogli tekmovati z lepšim in boljšim pridelek iz okrajev z umnimi sadjarstvom. Skoraj vse sadje, kar so ga pridelevali na Dolenskem, so porabili doma. Za dnečno

rabo se jim je pa zelo dobro vse, kar je pač drevje dalo. Gleda na število sadnega drevja dolensko sadjarstvo nukakor ni bilo slabov razvito; zaostalo je pa bilo po kakovosti pridelek in po tem, kako so oskrbovali drevje. — Tudi v novomeškem okraju je bil precej sadnega drevja. L. 1934 je bilo 86.971 jablan 36.711 hrusk 57.516 silv 23.601 orehov 1.086 marelic, 22.923 čezenj in 4532 breskev. V nobenem drugem okraju dravске banovine niso gojili toliko crehov kaor v novomeškem žal so precej dreves posekali, ko je bilo živahn po vpravljavanju po orehovni, in premalo so potem sadili drevje. Vsekakor se je izkazalo, da se tudi dolensko sadjarstvo lahko bolje razvije ter da tudi v tem pogledu dolenski kmet do seže uspehe kakor sadjarji v naprednejših okrajih.

Živinoreja in vinogradništvo

Tudi kot živinoreje dolenski kmet ni med zadnjimi, kar bomo morda ob prilikah pokazali tudi s številkami. V novomeškem okraju je bila sorazmerno dobro razvita reja geveje živinoreje, predvsem montafonske pasme. Prejšnje čase niso bili ugodni pogojji za razvoj živinoreje, ker je dolenski kmet zelo težko prodajal živino, pa tudi mješčnih izdelkov takto lahko prodal kmet. Razmere so se pa spreminjale, tako da se bo poslej tudi dolenska živinoreja laže razvijala. Predvsem bi kazalo pospeševati mnogo bolj rejo prasičev.

Kako vselej pomena je dolensko vinogradništvo, spredvsem no najbolje po pridelekju na zdravju. Dolenski sadje je pa slovno slab v denar prav zaradi tega, ker je bil slabster in mogli tekmovati z lepšim in boljšim pridelek iz okrajev z umnimi sadjarstvom. Skoraj vse sadje, kar so ga pridelevali na Dolenskem, so porabili doma. Za dnečno

200.000 kratne povečave

Novo pionirske delo nemške znanosti — Pogled v svet novih pогjavov

Ko je v začetku 17. stoletja starinarjev sin Lewenhoek v nizozemskem mestu Delft sestavil iz brušenih koščkov stekla prvi drognogled, pač ni slušil, da je s svojo igrajo odprl cloveškemu očesu vrata v svet nevidnega, vrata, skozi katere bo cloveški duh prodral vedno dalje in globlje v neznan svet ter spoznal v dumeval pojave, ki jih je praznovanje skozi tisočletje pripisoval demonom. Dragnogled je omogočil medicinom pogled v bistvo živiljnj. V njegove najskrivnejše pojave in izraze, v njegovo skrivnostno snovanje cloveškega očesa prej nevidno. Omogočil je pa tudi spoznavati bolezni odnosno njihove povzročitelje.

Bakteriologija je s pomočjo drognogleda spoznala cel svet povzročitelje bolezni in tako so se lahko razvile povsod posamezne metode spoznavanja in določanja bolezni, o katerih se je prej samo ugibalo. Znanost in tehnika sta s pomočjo drognogleda prodrali vedno globlje v neznan in neraziskani svet. Toda z mejo dolžine svetlobnih valov je bila dosežena tudi meja svetlobne mikroskopije. Razvoj je šel zelo hitro naprej in elektronski mikroskop je odprl znanosti novo obširno polje dela in uspehov. Komaj 10 let je minilo, ko so delali učenjaki prve poskuse mikroskopske fotografirjanja s pomočjo elektronskih žarkov. Zdaj pa že ima genijalni pionir precej koruze, kar nekateri pripisujejo toplojemu v bolj suhemu pогmeniju, češ, koruza se v ljubljanski okolini ne obnese, ker je prehlađeno in preveč deževno. Površina s koruzo posejanih njiv je značala v novomeškem okraju 248 ha. Krompir je zavzemal celo manj prostora; prideleovali so ga na površini 2434 ha. Svede je treba upoštevati, da se je površina za posamezne prideleke vedno malo spremnila, vendar lahko rečemo, da sta zavzemala koruza in krompir približno enako površino. Prideleovali so jo na površini 3618 ha. Prideleovali se pa tudi precej koruze, ki je bila v nekaterih drugih okrajih pri nas skoraj neznana. Tudi v ljubljanski okolini so prejšnje čase prideleovali koruzo v glavnem le za zeleno krmo. Nekateri kmetje, ki so prideleovali k ruzu za krmo, niso prideleovali dovolj koruze niti za semen. V novomeškem okraju so pa že prejšnje čase prideleovali precej koruze, kar nekateri pripisujejo toplojemu v bolj suhemu pогmeniju, češ, koruza se v ljubljanski okolini ne obnese, ker je prehlađeno in preveč deževno. Površina s koruzo posejanih njiv je značala v novomeškem okraju 248 ha. Krompir je zavzemal celo manj prostora; prideleovali so ga na površini 2434 ha. Svede je treba upoštevati, da se je površina za posamezne prideleke vedno malo spremnila, vendar lahko rečemo, da sta zavzemala koruza in krompir približno enako površino. Za pеnico v koruzo med žitji je sledil lečenje po obdelani površini (1505 ha). Sorazmerno malo so prideleovali rizi, le pa 678 ha, še manj soržice (528 ha). Kot znake zaostosti so videli strokovniki v tem, da so na Dolenskem še prideleovali lan. V novomeškem okraju lan ni zavzemal mnogo obdelane zemlje, le 141 ha.

Razstava pedagoške literature v Sofiji

30. januarja je dosedanjim predsednik bulgarske učiteljske zveze prof Konzulov otvoril mednarodno razstavo pedagoških knjig, ki so se je udeležile države osi in njihove zavezniske države. S to razstavo je bila zaključena vrsta kulturnih pridelekov, ki se pokazali, da tudi med vojno kulturno delo ne počiva. Na razstavi se je videlo kaj so storile in dosegle poedine države na polju vzgoje svoje mladine.

Bulgarija je razstavila prve pedagoške knjige, tiskane pred dobrimi 100 leti. To so dela prvih bulgarskih učiteljev in vzgojiteljev. Na razstavi je bilo tudi sv. pismo iz leta 1824 ter primitiven pisalni pribor.

Na razstavi je bilo tudi sv. pismo iz leta 1824 ter primitiven pisalni pribor.

Na razstavi je bilo tudi sv. pismo iz leta 1824 ter primitiven pisalni pribor.

Na razstavi je bilo tudi sv. pismo iz leta 1824 ter primitiven pisalni pribor.

Na razstavi je bilo tudi sv. pismo iz leta 1824 ter primitiven pisalni pribor.

Na razstavi je bilo tudi sv. pismo iz leta 1824 ter primitiven pisalni pribor.

Na razstavi je bilo tudi sv. pismo iz leta 1824 ter primitiven pisalni pribor.

Na razstavi je bilo tudi sv. pismo iz leta 1824 ter primitiven pisalni pribor.

Na razstavi je bilo tudi sv. pismo iz leta 1824 ter primitiven pisalni pribor.

Na razstavi je bilo tudi sv. pismo iz leta 1824 ter primitiven pisalni pribor.

Na razstavi je bilo tudi sv. pismo iz leta 1824 ter primitiven pisalni pribor.

Na razstavi je bilo tudi sv. pismo iz leta 1824 ter primitiven pisalni pribor.

Na razstavi je bilo tudi sv. pismo iz leta 1824 ter primitiven pisalni pribor.

Na razstavi je bilo tudi sv. pismo iz leta 1824 ter primitiven pisalni pribor.

Na razstavi je bilo tudi sv. pismo iz leta 1824 ter primitiven pisalni pribor.

Na razstavi je bilo tudi sv. pismo iz leta 1824 ter primitiven pisalni pribor.

Na razstavi je bilo tudi sv. pismo iz leta 1824 ter primitiven pisalni pribor.

Na razstavi je bilo tudi sv. pismo iz leta 1824 ter primitiven pisalni pribor.

Na razstavi je bilo tudi sv. pismo iz leta 1824 ter primitiven pisalni pribor.

Na razstavi je bilo tudi sv. pismo iz leta 1824 ter primitiven pisalni pribor.

Na razstavi je bilo tudi sv. pismo iz leta 1824 ter primitiven pisalni pribor.

Na razstavi je bilo tudi sv. pismo iz leta 1824 ter primitiven pisalni pribor.

Na razstavi je bilo tudi sv. pismo iz leta 1824 ter primitiven pisalni pribor.

Na razstavi je bilo tudi sv. pismo iz leta 1824 ter primitiven pisalni pribor.

Na razstavi je bilo tudi sv. pismo iz leta 1824 ter primitiven pisalni pribor.

Na razstavi je bilo tudi sv. pismo iz leta 1824 ter primitiven pisalni pribor.

Na razstavi je bilo tudi sv. pismo iz leta 1824 ter primitiven pisalni pribor.

Na razstavi je bilo tudi sv. pismo iz leta 1824 ter primitiven pisalni pribor.

Na razstavi je bilo tudi sv. pismo iz leta 1824 ter primitiven pisalni pribor.

Na razstavi je bilo tudi sv. pismo iz leta 1824 ter primitiven pisalni pribor.

Na razstavi je bilo tudi sv. pismo iz leta 1824 ter primitiven pisalni pribor.

Na razstavi je bilo tudi sv. pismo iz leta 1824 ter primitiven pisalni pribor.

Na razstavi je bilo tudi sv. pismo iz leta 1824 ter primitiven pisalni pribor.

Na razstavi je bilo tudi sv.